

XXI.
ročník

zpravodaj

časopis pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany

Reportáže ■ Rozhovory ■ Zajímavosti ■ Rady ■ Informace

ročník XXI / číslo 3 / 2014

- ▣ Cvičení SAFEGUARD 2014
- ▣ Zodolňování elektrárny pokračuje
- ▣ Příloha Zpravodaj +
- ▣ Hlubinné úložiště ve Skandinávii
- ▣ Květiny pro Karla Čapka

SKUPINA ČEZ

Obsah

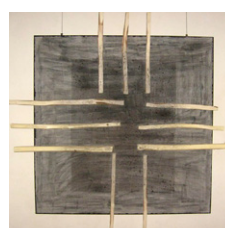
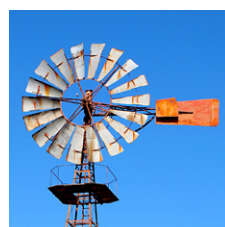
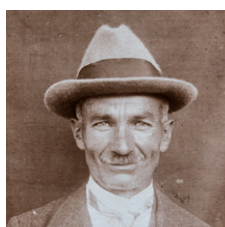
- str. 3 **Editorial**
  - Dukovany dostanou nový reaktor**
- str. 4 **Zodolňování elektrárny pokračuje**
- str. 5 **Cvičení SAFEGUARD 2014**
- str. 6 **Léto plné kultury**
- str. 7 **NUSIM 2014**
Pozvánka na odbornou konferenci o jaderné energetice
- str. 8 **Jak se řeší hlubinné úložiště ve Skandinávii**
- str. I-IV **Příloha: Zpravodaj +**
- str. 9 **Višňové aneb Hobby pana starosty**
- str. 10-11 **Květiny pro Karla Čapka i zámeckou paní...**
Rozhovor Aleny Hostašové
- str. 12 **Studentky chemie na praxi v Jaderné elektrárně Dukovany**
- str. 13 **Soutěžení pro školáky**
z dílny vydavatelství KIRA
- str. 14 **Malba jako způsob meditace**
 Pro volnou chvíli
- str. 15 **Nabídka výrobků a služeb podnikatelů**
v okolí Jaderné elektrárny Dukovany

Zpravodaj EDU

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.
Registrační číslo: MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje
PhDr. Jan Sucharda - JAS, Sokolská 368
675 55 Hrotovice, telefon: 568 860 168

Titulní strana: Snímek ze cvičení
SAFEGUARD 2014 Foto: Jan Sucharda

ZPRAVODAJ ČÍSLO 3/2014 Toto číslo vyšlo 26. září 2014

Setkání bývalých zaměstnanců JE Dukovany se uskuteční na jaře roku 2015 u příležitosti 30. výročí zahájení provozu EDU. Těšíme se na setkání.

Vedení JE Dukovany

E-mail: jas@jas-hrotovice.com

nebo: zpravodajedu@cez.cz

Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.

Zpravodaj EDU v on-line podobě je na adrese:

www.zpravodajedu.cz

www.aktivnizona.cz

Milí čtenáři,

dostává se vám do rukou 3. letošní číslo Zpravodaje Jaderné elektrárny Dukovany. Jak se už stalo tradicí, přinášíme informace o dění na elektrárně i v okolí. Letní měsíce byly ve znamení pokračujících prací na realizaci opatření, která vyplynula z tzv. stresstestů, jejichž cílem je zvýšit odolnost elektrárny vůči mimořádně nepříznivým (a v naší oblasti velmi nepravděpodobným) vlivům, jako je zemětřesení, vichřice apod. Probíhá výstavba koncových jímačů tepla - laicky řečeno - „záložních“ chladicích věží, zapojování již instalovaných záložních dieselgenerátorů pro napájení havarijních systémů elektrárny při výpadku stávajících dieselgenerátorů a v neposlední řadě jsou z odolňovány budovy reaktorů proti případnému narušení statiky při silném zemětřesení.

Důležitou událostí bylo i červnové cvičení SEFEGUARD Dukovany 2014 v součinnosti Armády ČR, Policie ČR a dalších složek k prověření schopnosti ochránit (a případně ubránit) elektrárnu v případě mimořádných situací.

V letních měsících se v regionu elektrárny za podpory Skupiny ČEZ uskutečnila celá řada kulturních, společenských a sportovních událostí, o nichž přinášíme souhrnnou informaci. Příloha Zpravodaj + opět přináší mozaiku zajímavostí ze života mladých lidí v našem regionu.

Na čtenáře i v tomto čísle čekají oblíbené soutěžní kvízy pro školáky i dospělé z dílny brněnského vydavatelství KIRA. Těšíme se na odpovědi a vylosovaným „šťastlivcům“ pošleme zajímavé ceny. Přejeme všem čtenářům Zpravodaje krásné babí léto.

Redakce □

Dukovany dostanou nový reaktor

Projekt velkého Temelína je aspoň v dohledné době passé. Podle ministra průmyslu a obchodu Jana Mládky (ČSSD) vše směřuje k tomu, že jeden ze dvou chystaných reaktorů bude nakonec v Dukovanech.

Detaily rodícího se plánu rozvoje jaderné energetiky v Česku, jehož vypracování vláda slíbila, sice budou známy až na přelomu roku, na variantě jeden plus jeden blok však podle Mládky panuje shoda.

„Zdá se být téměř konsenzus, že se asi už nevrátíme k výstavbě obou bloků v Temelíně, ale spíše to vypadá, že by byl jeden blok v Temelíně a jeden blok v Dukovanech,“ řekl ministr Mládek.

Nevyjádřil se sice, která z obou elektráren by se v takovém případě začala rozšiřovat jako první nebo zda by se obě stavěly současně, důvodem přehodnocení plánů je však podle něj především snaha o zachování výroby elektřiny ve starších Dukovanech.

Na rozdíl od Temelína vyprší licence dukovanských bloků během následujících tří let, a i když se počítá s jejím prodloužením do roku 2025 a následně i do 2035, pokračování provozu i v dalších letech už moc pravděpodobné není.

Podle bývalého senátora a šefa sdružení Energetické Třebíčsko Vítězslava Jonáše je tak nejvyšší čas, aby se pátý blok začal řešit.

„Výstavba reaktoru je dlouhý proces a aby se to do roku 2035 stihlo, mělo by se už začít s vyhodnocením vlivů na životní prostředí, výběrem dodavatelů a podobně. Průměrná doba výstavby je totiž deset let,“ upozorňuje Jonáš. Podle něj by konec Dukovan měl fatální dopady na zaměstnanost i ekonomiku regionu.

Vybráno z: **Mladá fronta DNES** | 17. 7. 14

Zodolňování elektrárny pokračovalo i v létě

V průběhu léta se naplno rozběhla stavba **koncového jmače tepla**.

Po výkopových pracích, které proběhly na jaře a počátkem léta, je dnes možno vidět, jak rostou konkrétní objekty. Železobetonové stěny ventilátorových věží již zřetelně vystupují z úrovně terénu, vzniká nové oplocení a pokračují práce na potrubních kanálech. Další práce probíhají při úpravách stávajících zařízení elektro a systémů kontroly a řízení.

Nové zdroje střídavého napájení – **dieselgenerátory (AAC-DG)** pro napájení spotřebičů důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti při události typu SBO (Station Black Out), tedy úplné ztráty zdrojů střídavého napájení. V rámci realizace akce jsou vybudovány základové železobetonové desky, nové kabelové kanály, seismicky odolné kabelové trasy, položeno bude více než 55 km nových kabelů. Nejviditelnějším prvkem jsou nové dieselgenerátory, jejichž instalace proběhla o prázdninách. Jsou dodávány jako kontejnerová sestava zajišťující odolnost proti extrémním vnějším vlivům, jako jsou seismická událost, teplota, vítr, srážky, letící předměty. Dieselgenerátor o výkonu 3,2 MW byl vyroben v USA firmou CATERPILLAR. Vlastní AAC síť je koncipována tak, že nový zdroj může napájet kterýkoliv reaktorový blok EDU.

Dalším z opatření, která vyplynula ze stresstestů je **zodolnění budov reaktorů** HVB I a HVB II na zatížení seismicitou a extrémními klimatickými vlivy (větrem a sněhem). Stavební úpravy vycházejí z podrobného statického a dynamického (seismického) hodnocení nosných konstrukcí a pevnostních výpočtů prvků ocelové konstrukce. Zesilují se vazníky, vaznice a doplňují diagonální ztužidla střešní konstrukce. Práce jsou prováděny z dočasné pracovní plošiny. Z vnější strany se zodolňují sloupy štítových stěn. Úpravy budou postupně realizovány na všech blocích do konce letošního roku.

Jiří Bezděk □

Koncový jmač tepla

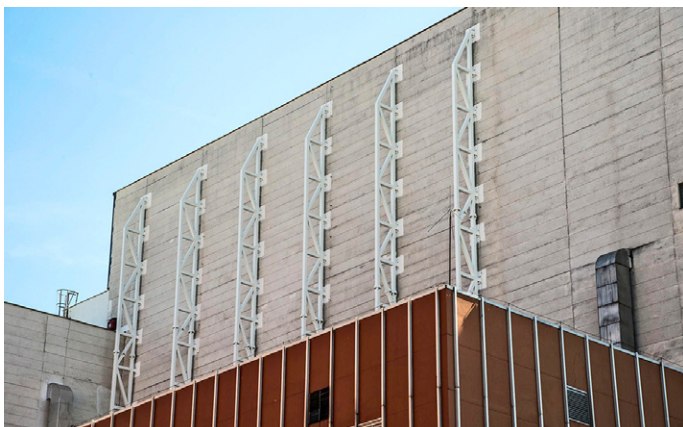
Stavba koncového jmače tepla pro HVB I - stav v srpnu letošního roku

„Nezničitelný“ dieselgenerátor - AAC DG

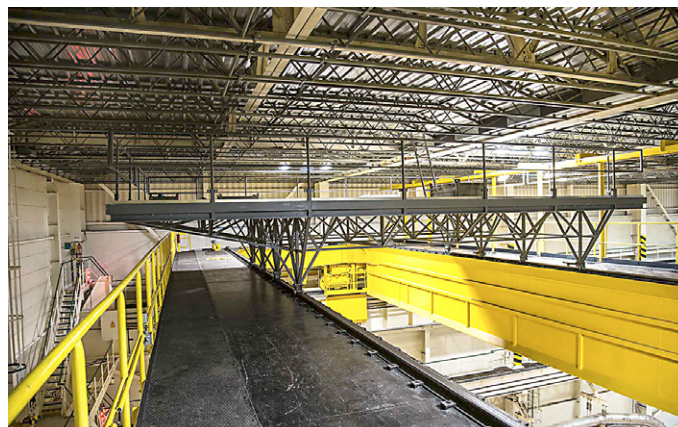

Osazený kontejner s dieselgenerátorem na západní straně elektrárny

Zodolňování budov reaktorů

Západní štítová stěna reaktorovny (HVB I) s již provedeným zpevněním ocelovými žebry

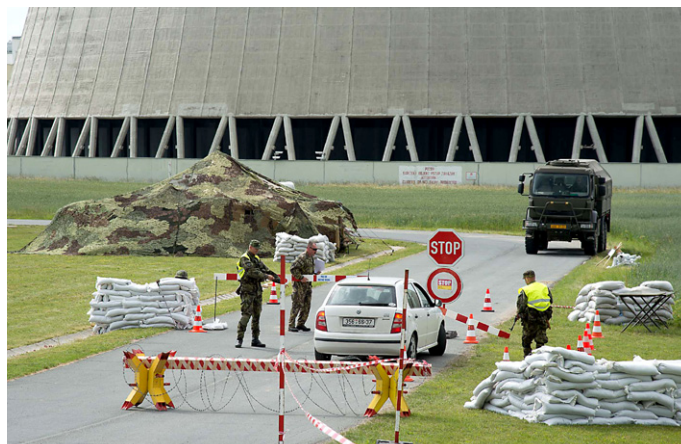

Zodolňování stropu reaktorovny je prováděno ze speciální plošiny umístěné na jeřábech
Foto Jan Sucharda

Cvičení SAFEGUARD DUKOVANY 2014

V červnu proběhlo cvičení **SAFEGUARD DUKOVANY 2014**, kterého se účastnilo celkem na 200 osob. Jeho cílem bylo procvičit ochranu elektrárny a řešení nejrůznějších situací na kontrolně propouštěcích stanovištích, která by byla zřízena při zvýšeném stupni ohrožení bezpečnosti elektrárny, od běžné kontroly osob až po obranu proti ozbrojenému útoku. Jednalo se o dosud největší cvičení, které v rámci zajištění bezpečnosti elektrárny v Dukovanech proběhlo. Do jeho průběhu byla zapojena Armáda České republiky, která by v případě ohrožení zajišťovala vnější ochranu jaderných elektráren, Vojsková policie, Policie ČR a pracovníci dukovanské elektrárny. „Při cvičení jsme prověřili připravenost jednotky Aktivní zálohy, která je předurčena k plnění těchto úkolů, a její součinnost s ostatními složkami Integrovaného záchranného systému. Cvičení bylo z tohoto pohledu maximálně efektivní a dobře připravené,“ shrnul po ukázkách přímo na místě generálmajor Aleš Opat, zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitel Společného operačního centra Ministerstva obrany ČR.

Jiří Bezděk □

Činnost na kontrolně propouštěcím stanovišti

Zásah jednotky Policie ČR - zadržení útočníka

Dálkově ovládaný robot pro manipulaci s výbušninou

Psovod vojenské policie při kontrole vozidla

Bojová akce při napadení elektrárny

Foto Jan Sucharda

Léto plné kultury v regionu Jaderné elektrárny Dukovany

Na nedostatek kultury si nemohou obyvatelé Vysočiny a jižní Moravy stěžovat. Od jara do podzimu lze navštívit menší akce i velké festivaly. Skupina ČEZ jich podporuje hned několik.

Festivalovou štafetu zahájil jarní festival tzv. **Hudební slavnosti**, které spojují profesionální hudebníky s mladými talenty z příslušných krajských regionů. (www.hudebnislavnosti.cz)

S chutným mokem jsou těsně spjaty tradiční dalešické **Postřižinské slavnosti**. Letos v areálu mediálně známého pivovaru vystoupili Věra Špinarová, Pavel Helan, Děda Mládek Illegal Band a další. V nočních hodinách přímo na pivovarském nádvoří pokračoval festival promítáním filmů Donšajni a Postřižiny. A nechybělo samozřejmě ani výborné dalešické pivo! (www.pivovar-dalesice.cz)

19. ročník festivalu **Concentus Moraviae** svým tématem „České sny“ přispěl letošnímu Roku české hudby a zároveň nabídl ochutnávku ze španělské a norské tvorby. Vedle klasiky si posluchači užili folklor i další žánry, nabídka byla skutečně pestrá. (www.concentus-moraviae.cz)

Závěr prvního prázdninového měsíce patřil již tradičně multižánrovému hudebnímu festivalu **Folkové prázdniny** (www.folkoveprazdniny.cz). Náměšťský festival byl o skutečné prázdninové pohodě. Kromě výborných koncertů, odehrávajících se v prostorách zámeckého nádvoří, parku či jízdárny (výběr dle druhu hudby a rozmarů počasí) bylo možné navštívit mnoho různorodých dílen a účastnit se mnoha dalších aktivit jako např. výletu do elektrárny (vodní nebo jaderné), svést se na lodi Horácko, šlápnout do pedálů oranžových kol Nadace ČEZ nebo jednodušeji sednout do elektromobilu. A nebo jen tak v klidu klábosit při pivu a bramboráku....

Americká zpěvačka Adina Aaron v Jaroměřicích nad Rokytnou

Foto Josef Prodělal

V srpnu převzal štafetový kolík **Peter Dvorský se svým hudebním festivalem v Jaroměřicích** nad Rokytnou (www.arskoncert.cz/mhfpd/cz). V rámci letošního 16. ročníku nabídl svým příznivcům nejen koncerty světových operních sólistů, ale i koncerty českých popových hvězd.

Do Jaroměřic nad Rokytnou zavítala americká pěvkyně Adina Aaron, která spolu s mongolským barytonistou Amartuvshinem, vítězem Světové operní soutěže Plácida Dominga „Operalia“ 2012, zahájila festival operními melodiemi G. Verdiho,

G. Pucciniho nebo A. Catalaniho. Závěrečný koncert festivalu se naopak nesl v duchu české hudby, tři slovenští pěvci Eva Hornáková, Peter Berger a Peter Mikuláš svým vystoupením vzdali hold třem velikánům české opery – B. Smetanovi, L. Janáčkoví a A. Dvořákoví.

Ani milovníci popu a folku nepřišli zkrátka, neboť na pozvání Petra Dvorského přijely na Vysočinu tři české zlaté slavice – Lucie Bílá, Marta Kubišová a Aneta Langerová – a téměř již legendární, ale stále velmi oblíbený Spirituál Kvintet.

Předposlední prázdninový víkend se festivalová atmosféra přenesla z Jaroměřic na Rokytnou do nedalekých Moravských Budějovic, kde se již sedmým rokem rozeznívá malebné nádvoří zámku pod „taktovkou“ Václava Hudečka. Letos zde přivítal své hudební kolegy z Českého filharmonického sboru Brno a Filharmonie Hradec Králové, kteří se skvěle sladili při Orffově Carmina Burana, nebo Ondřeje Havelku a jeho Melody Makers, kteří zase byli tentokrát zcela „Rozvrkočení z písní Jaroslava Ježka a pánu V+W“.

(www.festival-hudecek.cz)

Závěr prázdnin dětem zpríjemnil tradiční Malý festival Loutky, který do čtyř desítek obcí tradičně přivádí malému i velkému divákovi oživené loutkové postavičky.

(www.meksmk.cz)

Jana Štefánková, Zdeňka Ošmerová

Divadelní den na Folkových prázdninách v Náměšti nad Oslavou

Foto Jana Štefánková

ČESKO-SLOVENSKÁ ODBORNÁ KONFERENCE O JADERNÉ ENERGETICE NUSIM 2014

Technické aspekty dlouhodobého provozu JE ve vzájemných souvislostech

Česká a Slovenská nukleární společnosti Vás srdečně zvou na tradiční odbornou konferenci o jaderné energetice. Konference je určena především jaderným odborníkům, provozovatelům jaderných bloků, technickým podpurným organizacím, dodavatelům, vzdělávacím institucím a dozorným orgánům ČR a SR.

www.nusim2014.cz

Jak řeší hlubinné úložiště ve Skandinávii

Členové Občanské bezpečnostní komise při JE Dukovany spolu s několika zástupci sdružení Energoregionu 2020, Ekoregionu 5, Energetického Třebíčska a svazku obcí Bystřicka jednali koncem června ve Švédsku a Finsku.

Při své cestě navštívili lokalitu Forsmark ve Švédsku, tam se setkali se zástupci samosprávy oblasti Oskarham. V okruhu 10 km kolem elektrárny žije čtyři sta obyvatel a většina z nich pracuje právě v elektrárně. Celkem zaměstnává elektrárna Forsmark přes tisíc lidí. Tématem jednání byly vztahy s firmou Vattenfall, která provozuje JE Forsmark, a s firmou SKB, která připravuje výstavbu hlubinného úložiště jaderných odpadů v této lokalitě a účast veřejnosti při projednávání a komunikaci o hlubinném úložišti. Švédsko provozuje deset jaderných reaktorů, které vyrábějí 40 % elektřiny. Tato země má jednu z nejvyšších spotřeb elektřiny na osobu.

Ve Finsku navštívila česká delegace elektrárnu Olkiluoto. Firma TVO zde provozuje dva jaderné reaktory a AREVA zde pro TVO staví další reaktor. V areálu elektrárny se nachází také nejsevernější vinice na světě, ročně vypěstují 850 kg hroznů odrůdy Žilga. V lokalitě mají také hlubinné úložiště. Průvodcem byla Slavica Tanhuanpaa, která pochází z Makedonie a do Finska se provdala. Na elektrárně působí jako kontrolorka.

„Třicet let je zde v provozu podzemní úložiště nízko a středně radioaktivních odpadů a připravuje se zde výstavba

Finská jaderná elektrárna Olkiluoto

finálního hlubinného úložiště použitého paliva. Prohlédli jsme si podzemní laboratoř a ukázku testování měděných kontejnerů na použité palivo. Zdá se, že technicky je problém dalšího osudu použitého paliva ve Finsku i Švédsku vyřešen,

komentuje předseda OBK Aleš John.

Ve Švédsku připravuje úložiště firma SKB, ve Finsku firma Posiva. Municipality Osthammars má zřízenou kontrolní skupinu asi 30 lidí, která oponuje všechny dokumenty projektu hlubinného úložiště.

Za stát vstupuje do schvalovacího procesu ministerstvo životního prostředí a státní jaderný a radiační dozor. Samospráva má

ve Švédsku absolutní právo veta celého procesu. Ve Finsku takové masivní zapojení veřejnosti do výstavbového procesu není. Ve Švédsku jsou ze zákona zřízeny bezpečnostní komise, které kontrolují bezpečnost provozování. Podle švédského vzoru vznikla také v roce 1996 Občanská bezpečnostní komise při JE Dukovany. Naše komise však není zřízena ze zákona, jedná se o dobrovolné sdružení, vzniklé na základě dohody regionu a provozovatele. Švédská bezpečnostní komise je také financována státem, ročně dostávají čtyři sta tisíc švédských korun.

Eva Fruhwirtová □

Setkání se zástupci lokality JE Forsmark

Dva snímky z návštěvy připravovaného hlubinného úložiště ve Finsku

Zajímavosti

Trendy

Rozhovory

Lifestyle

Inspirace

ročník XXI / číslo 3 / 2014

**Veteran
vehicle
club Březník**

**O pobytu v Mexiku
se Sabinou Sigmundovou**

**Judita
Matyášová
a její
nová kniha**

**Informace z elektrárny i našeho regionu
najdete na www.aktivnizona.cz**

SKUPINA ČEZ

inspirace

Když pomáháte druhým, pomáháte také sami sobě

Každý měsíc navštěvuje parta dobrovolníků seniory v domově na Koutkově ulici v Třebíči. Když je zima a nevlídné počasí, povídají si s nimi nebo si zahrají nějakou hru, a když je venku hezky, vyrazí na společnou procházku, tedy spíše vyjížd'ku, protože senioři jsou na vozíku. V květnu se počet dobrovolníků rozšířil na deset lidí, takže vyjížd'ka k rybníku a k Bobovi byla skoro průvodem. Hlásí se i další zájemci a postupně se vytvářejí nové party dobrovolníků. Na jednu vycházku dobrovolníků se seniory jsme se zašli podívat.

K dobrovolníkům se poprvé přidala Petra Jílková, starostka Rešic. „Viděla jsem fotky a řekla jsem si, že se přidám. Člověk by si měl udělat čas na pomoc druhým lidem,“ vypráví starostka Jílková a ujímá se velmi milé paní Kabátkové na vozíku. Silné zastoupení mají také muži – dobrovolníci. Novým dobrovolníkem je Lukáš Petr. „Vždycky jsem si myslel, že je to hrozně složité být dobrovolníkem, ale není to tak. Pracuji kousek od Charity a tam jsem viděl letáček a s přítelkyní jsme se rozhodli, že se přidáme.“ Po dvouhodinové procházce se seniory byl moc spokojený a rozhodně chce pokračovat. Odpoledne strávil s panem Šmejkalem, který byl rád, že si mohl popovídat, a při loučení se ptal, kdy se potkají příště. Bylo hezké vidět, jak takový krátký čas může udělat tak velkou radost.

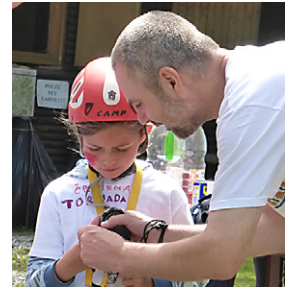
Eva Fruhwirtová

region

Děti na hasičském táboře

Třetí červencový týden uspořádali dobrovolní hasiči z Dukovan tábor pro děti na Jurenkově osadě u Studence.

Hlavní náplní tábora byl hasičský sport. Uprostřed louky stojí připravené překážky, proudnice a lana. Kromě útoků a dalších hasičských disciplín připravili vedoucí pro děti hry v lese i na hřišti. Vít Buchta z Dukovan je na táboře po druhé: „Nejvíc se mi líbí útoky. Nejtěžší

je pro mě vstávání, protože mám ztuhlé nohy.“ Patricie je z Třebíče a při přípravě na závod se svěruje, co se jí na táboře nejvíc líbí: „Moc ráda stříkám vodu z proudnice, je to docela lehké a moc mě to baví. A taky mě bavila hra na piráty a cvičení hasičských útoků.“ Nejmladší účastník je šestiletá Tereza Dočkalová, která je zároveň také nejmladší dukovanskou hasičkou.

E. F.

Více na www.aktivnizona.cz

Mohelno: Ze starého statku kulturní dům a Galerie Stodola

Kromě staré a nevyhovující Sokolovny není v Mohelně žádný jiný prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí. Chybí také místo pro setkávání spolků. To se teď změní. V současné době se v Mohelně upravuje starý statek s chlévy a se stodolou na multifunkční společenský dům s nádvořím. V Mohelně funguje několik spolků – hasiči, rybáři, myslivci, včelaři. Právě tyto spolky se budou moci v nové budově scházet ke spolkové činnosti. A nejen to, obec zde vybuduje zázemí pro pořádání rodinných oslav a také koncertů. Na novou multifunkční budovu se tak těší starší, ale i mladí.

V plánu je stálá expozice o Hadcové stepi a minimuzeum.

Pokud vše půjde podle plánu, bude nová budova otevřena na Vánoce v příštím roce. Starosta Kostelník uvažuje o zbudování stálé expozice o Mohelenské hadcové stepi a také o mimimuzeu pracovně nazvaném Jak jsme žili. „Hadcová step je celorepublikově známá, jezdí sem stovky turistů a přírodolíbů. Stálou expozici ocení určitě i školy, které k nám jezdí na školní výlety a exkurze,“ představuje plány starosta Kostelník. V minimuzeu by byly shromážděné věci každodenní potřeby, které dnes už řadíme téměř k historickým – gramofony, domácí spotřebiče z minulého století a mnohé další věci z domácností.

Eva Fruhwirtová

rozhovor

Sabina Sigmundová: Mexiko mě naprosto uchvátilo, chci se tam příští rok vrátit

Sabina Sigmundová ze Štěpánovic, studentka třebíčského gymnázia, vypráví o tom, jak si v srpnu loňského roku sbalila kufry a na celých jedenáct měsíců odjela do Mexika na výměnný pobyt, který organizuje Rotary klub. Ten pomáhá lidem v různých humanitních projektech. Mimo jiné zajišťuje vzdělávací programy a kulturní výměny studentům, kteří si tak zlepšují své jazykové schopnosti, naváží nová přátelství a poznají svět.

Kde se zrodil nápad, že vycestujete do zahraničí a na tak dlouhou dobu?

Byla jsem se podívat na setkání s lidmi z Rotary klubu v Třebíči, kde studenti prezentovali své zážitky z výměnných pobytů. Původně jsem chtěla do Ameriky nebo Austrálie, ale nakonec jsem se nadchla pro Mexiko a toužila jsem tam odletět. Na začátku jsem se bála, nevěděla jsem, do čeho jdu, ale ve výsledku jsem měla obrovské štěstí. Dostala jsem se k lidem, kteří mě přijali za svou ihned po přeletu. Na letišti na mě čekala nová rodina s barevnými balóny a obrovskou tabulí, na které bylo napsáno *Bienvenida Sabina*.

Jaká kritéria jsi musela pro vycestování splnit?

Určitě to byly dobré známky, dále pak jsem musela umět mluvit anglicky na úrovni, abych se tak nějak domluvila. Ovšem největší podmínkou byla touha poznat novou zemi, odlišnou kulturu a seznámit se s novými lidmi.

V Mexiku je úředním jazykem španělština, když jsi odjížděla, do jaké míry jsi ji ovládala?

Vtipné je, že jsem neuměla španělsky skoro nic, de facto jsem zvládala jenom představit se. Zprvu jsem si myslela, že to nepůjde, ale nakonec cizí prostředí člověka donutí nejprve porozumět a pak mluvit. Španělštině jsem rozuměla po několika měsících a o Vánocích už jsem mluvila plynule.

Do jaké rodiny ses přistěhovala?

Při výměnném pobytu jsem měla možnost vystřídat celkem tři hostující rodiny, to proto, abych poznala více zvyků a mexických tradic.

Jak vypadal tvůj běžný všední den?

Ráno na sedmou hodinu mě rodiče vozili do školy, kde jsem byla do dvou hodin odpoledne, pak následoval oběd. Odpoledne jsem měla volno pro sebe. Většinou jsem trávila čas se svými spolužáky, chodili jsme do kina, na večírky, četla jsem knížky ve španělštině nebo jsem cestovala po Mexiku a obdivovala tak jeho krásy.

Do jaké školy jsi chodila a jak tě přijali noví spolužáci?

Navštěvovala jsem druhý ročník soukromé střední školy. V Mexiku školství funguje tak, že základní škola má deset tříd, následuje škola střední, kde jsou celkem tři ročníky, pak přichází na řadu maturita, která je podobná té naší, s obměnou toho, že studenti nemají část ústní, pouze písemnou. Z mých spolužáků jsem byla velmi mile překvapena, nepočítala jsem s tím, že mě vrstevníci přijmou doslova s otevřenou náručí.

Jaký nejsilnější zážitek sis odtamtud přivezla?

Asi největší zážitek pro mě byl, když jsem pomáhala na jedné charitativní akci Rotary klubu v místní nemocnici. Týden jsem tam vypomáhala týmu špičkových amerických

chirurgů ze San Diega, kteří prováděli plastické operace dětem s rozštěpem. Zákroky byly prováděny dětem ze sociálně slabých rodin, které si to nemohly dovolit. Měla jsem na starosti administrativní záležitosti, mimo jiné jsem pečovala o děti před a po operaci. Dokonce jsem se dostala na operační sál, kde se právě operovalo. Nevěřila jsem, že to psychicky zvládnou, ale nakonec to nebylo tak strašné. Bylo neskutečné vidět lékaře v akci. Jejich práci obdivuji.

Co tě na Mexiku překvapilo nejvíc?

Asi nejvíc jsem se pozastavila nad životní úrovní zdejších obyvatel. V Mexiku neexistuje střední třída. Žijí tam buďto velmi bohatí, nebo naopak chudí, kteří nemají ani na základní lidské potřeby.

Mohla bys říct, co ti všechno výměnný pobyt dal?

V prvé řadě jsem si zdokonalila svoji angličtinu a naučila jsem se plynule mluvit španělsky. Zároveň jsem získala spoustu nových kamarádů z celého světa a procestovala téměř celé Mexiko. Byl to rok, na který v životě nezapomenu. Jsem přesvědčena, že se tam v létě opět na nějakou dobu vrátím. Už teď se moc těším.

Se Sabinou rozmlouvala **Eva Fruhwirtová** □
Fotografie archiv Sabiny Sigmundové

Celý rozhovor si můžete přečíst na www.aktivnizona.cz

Literatura

Judita Matyášová: Přátelství navzdory Hitlerovi

Osmdesát dětí společně zažilo druhou světovou válku, pak se rozprchly do celého světa. O jejich přátelství a shledání vypráví nová kniha Judity Matyášové. Na počátku všeho stála jediná fotografie. Byla to Helenka, která se nechala naposledy vyfotit před nástupem do transportu. Po uveřejnění snímku v Lidových novinách Juditu kontaktovala Helenina sestřenice Zuzana. Od ní se dozvěděla o skupině židovských dětí, které na začátku války pod hrozbou podobného osudu odjely do Dánska. Tehdy začalo její rozsáhlé pátrání. Výsledkem je kniha Přátelství navzdory Hitlerovi, kde zaznamenala příběhy a vzpomínky dnes již devadesátiletých lidí. Šlo doslova o detektivní práci, při níž nalézala individuální osudy lidí, kteří se po konci války rozutekli do celého světa. V Izraeli v roce 2012 se pak odehrálo velmi emotivní setkání, kde se znovu shledaly některé z dětí.

Judita Matyášová vystudovala Literární akademii Josefa Škvoreckého. Od roku 2003 spolupracuje s Lidovými novinami a Mladou frontou DNES. V nakladatelství Academia jí vyšla kniha reportáží o evropských cestách Franze Kafky. Od roku 2011 pátrá po osudech židovských dětí, které za války uprchly do Dánska. V návaznosti na knihu Přátelství navzdory Hitlerovi bude v následujícím roce v kinech uveden její film.

Rozhovor s Juditou Matyášovou o její práci a o její knize na www.aktivnizona.cz □

sport a zábava

Veteran vehicle club na Mlynářské stezce

Veteran vehicle club Březník uspořádal v sobotu 12. července šestý ročník výjezdu historických vozidel a motorek s názvem Mlynářská stezka.

„Mlynářská stezka se to jmenuje proto, že výjezd se koná po mlýnech v okolí. Začali jsme na Oslavce, předminulý rok jsme pokračovali z Jaroměřic po Ujezdský mlýn a letos jsme jeli kolem Rokytné,“ popisuje Ivan Bazala. Kromě návštěv mlýnů byla v programu také prohlídka přeskačského podzemí a renesanční věže v Rouchovanech. Prohlídky mlýnů byly dokonce komentované. Letos poprvé se účastníci hlásili dopředu, celkem se srazu a výjezdu zúčastnilo přes šedesát vozidel.

„Ráno jsme udělali rozpravu, vysvětlili jsme trasu. Vozidla s posádkami jsme pouštěli po skupinách, aby se neštosovala u mlýnů. První dopolední trasa vedla přes Kašparův mlýn, Urbánkův mlýn a do Rouchovan na prohlídku věže. Pak se vrátili do Přeskač, kde místní připravili oběd. Odpolední trasa vedla na Bendův mlýn a Textlův mlýn,“ vypráví hlavní organizátor Bazala.

Po návratu do Přeskač čekal posádky znalostní test. Otázky se týkaly toho, co celý den viděli a co se dozvěděli. I já jsem si test prošla, uspěla jsem se dvěma chybami.

Věděli byste například, co je to vantrok? Nebo podle čeho je pojmenovaná řeka Rokytná?

Vantrok je dřevěný žlab ve mlýně, sloužil jako přívod vody pod vodní kolo. A Rokytná dostala své jméno podle vrby, které se staroslověnsky říkalo rokyta.

Eva Fruhwirtová □

Višňové aneb Hobby pana starosty

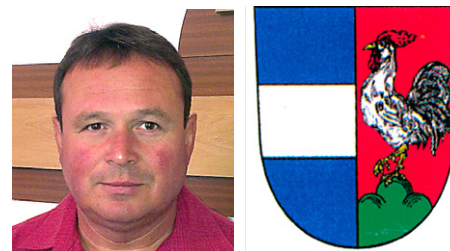
Na samém konci Jevišovické pahorkatiny se nachází vinařská obec Višňové. Městys s 1100 obyvateli leží jižně od přírodního parku Rokytná. Západně od obce se rozkládá Mikulovický les a podíváme-li se na východ, otevře se nám překrásný pohled na Pálavu. Višňové leží v pomyslném středu měst Miroslav, Moravský Krumlov, Moravské Budějovice a Znojmo.

Letos o prázdninách si občané Višňového připomněli 780 let od první písemné zmínky. O oslavách, historii, ale i současnosti jsem si povídala se starostou obce Mgr. Vladimírem Korkem. „**Městys Višňové má od letošního léta novou vlajku a znak, které na oslavách požehnal Páter Jaromír Gajdoš. Nově vyšla také u příležitosti oslav kniha o Višňovém, která zachycuje obec 20. století až po současnost. Poděkování za zrod knihy patří především Marii Svoradové, Marcelle Jelínkové a Pavlu Havelkovi. Dík patří i těm, kteří poskytli materiály pro její tvorbu,**“ zmínil v úvodu pan starosta. Městys nabízí také spoustu turistických zajímavostí a lákadel. Například nově zrestaurovaná socha Panny Marie, která je znovu umístěna nad vstupním portálem do budovy zámku. Dále pak gotický kostel svatého Jana Křtitele, který byl postaven na přelomu 13. a 14. století. Za zmínku stojí také zámecký park o rozloze více než

15 hektarů, který je osázen cizokrajnými dřevinami. Nejvýznamnější je exemplář cedru libanonského (průměr koruny 15,6 m), který se stal Stromem roku Znojemska 2010. Z dalších dřevin je možné jmenovat např. jedli řeckou, kaštan jedlý, jinan dvoualokčný, svitel latnatý, jilm lysý, nahovětvec kanadský atd. Jerlín japonský při vstupu bránou do zámeckého parku obsadil druhou příčku soutěže Strom roku Znojemska 2012.

Významnou technickou památkou je větrné kolo, které je poblíž středu obce. Vedle kostela stojí socha sv. Václava s památkem obětí světových válek. Na náměstí najdeme sochu sv. Floriána, která byla renovována v roce 2012. Socha sv. Jana Nepomuckého stojí na mostě přes Višňovský potok. I ta prošla nedávno renovací. „**Při letošních oslavách si mohli návštěvníci prohlédnout opravenou hasičskou zbrojnicí, ke které v průběhu roku místní hasiči svépomocí přistavili novou garáž a oplotili dvorek. K vidění bylo také vybavení a materiální připravenost zásahové jednotky hasičů. Svou osobní a morální připravenost hasiči již mnohokrát prokázali při zásazích,**“ pochvaloval si Vladimír Korek.

O Višňovém můžeme hovořit jako o obci s plnou občanskou vybaveností a mnoha zajímavými spolky. Najdeme zde ordinace lékařů, základní školu, mateřskou školu, řadu obchodů, služeb, živnostníků, firem,

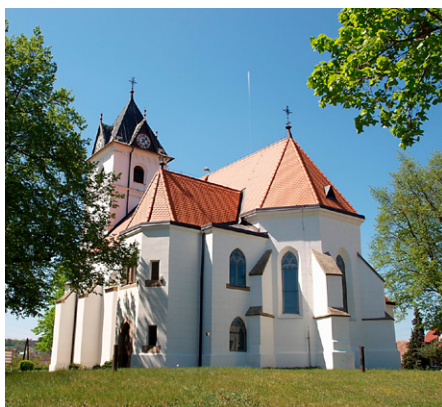
benzítku, poštovní úřad, při úřadu městyse pak stavební úřad, matriční úřad. Zemědělská výroba je prezentována několika soukromými zemědělci a především firmou Agroservis, 1. zemědělská, a. s. Aktivními spolky jsou vedle hasičů, sportovci, zahrádkáři, včelaři a divadelníci.

Turisticky zajímavé a navštěvované jsou vinařství Ing. Antonína Salety a Adámkovo vinařství s penzionem Bobule, Cyklopenzion, přehrada v Krétách, rybník Jazírka, Stará hora se svým neopakovatelným výhledem do širokého okolí. Sám městys pak protínají tři velice zajímavé cyklostezky: Moravská vinařská, Mikroregionem Moravia, Páteříni cyklostezka Krumlovsko - Jevišovicko. V závěru našeho rozhovoru jsem položila panu starostovi naši již tradiční otázku:

Pane starosto, jak relaxujete, a máte nějakého koníčka?

„Asi prvně bych zmínil ty spojené se sportem. Přes letní sezónu bych zmínil aktivní činnost ve fotbalovém týmu Starých pánů Višňové, v zimě pak v jeho období jsou to hokejová utkání na zimním stadionu ve Znojmě. Z těch domácích koníčků. Léta se synem patříme k chovatelům australských papoušků a chyběla by práce na malé zahrádce.“

Alena Hostašová □

Kostel sv. Jana Křtitele

Višňovský zámek

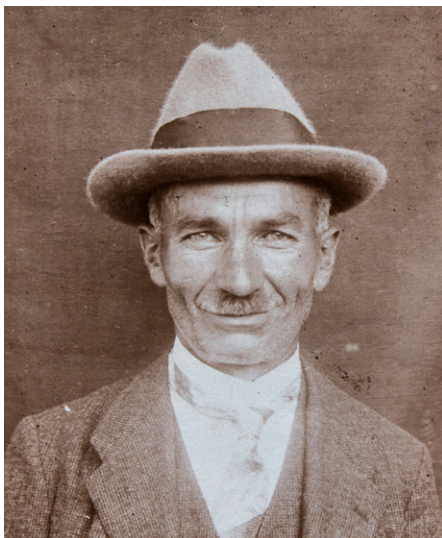
Foto archiv městyse

Květiny pro Karla Čapka i zámeckou paní...

Málokdo ví, že si bratři Čapkové osazovali svou zahradu květinami také z Jaroměřic nad Rokytnou. Pro květiny si jezdili osobně, nechávali si je posílat poštou, stejně tak jako paní hraběnka z Vrchotových Janovic. Rostliny, kterými si krášlily své zahrady, pocházely z Vejtasova zahradnictví, jež bylo založeno před více než sto lety. Radost do našich zahrad přináší i dnes, díky pokračovateli rodu Vladislavu Vejtasovi.

Když vstoupím do vašeho zahradnictví, hned v úvodu mě přivítá starý reklamní poutač a letáčky z dob první republiky. Kdo začal se zahradničením?

Zahradnictví založil můj pradědeček Antonín Vejtasa v roce 1901 se svým bratrem. Nejdříve pěstovali zeleninu, což je rychloobrátkové zboží. Časem se však cesty bratrů „rozdělily“ a zahradničení se věnoval jen praděda. Ze vzpomínek prarabčiny Mařenky vím, že k nám chodily v neděli hospodyně pro čerstvou rebarboru na buchty. Když začala válka, praděda narukoval na Podkarpatskou Rus, kde ho potkalo veliké štěstí. Jeho velitel byl milovník rostlin a skalniček a ten si objednával i v době války časopis se zaměřením na zahradničení. Časopis docházel přes frontu až z Německa. Praděda si našel čas na jeho studium a ve volných chvílích se toulal po horách. Horská květena ho zaujala natolik, že zde začal rostliny sbírat, což se tehdy ještě mohlo a posílal je vlakem prababičce domů, která je doma udržovala.

Antonín Vejtasa - zakladatel zahradnictví

A co se dělo s květinami po návratu z války?

Praděda se po válce zaměřil na pěstování květin a s rostlinami, které přežily cestu přes frontu, začal experimentovat. Dříve se skalničkám říkalo alpinky a trvalkám se říkalo pereny, což znamenalo vytrvalý. Praděda měl pocit, že by měl tyto názvy trochu přiblížit českému lidu a dal jim názvy skalničky a trvalky. Nové názvy byly oficiálně poprvé použity v roce 1922, dokladováno je to v jedné knize Jaroslava Neumanna Horného.

Pradědeček nebyl jen autor nových názvů, ale je především znám díky kopretině Česká píseň.

Ano, tu vyšlechtil výběrem ze semenáčů již tehdy pěstované plnokvěté odrůdy, která však neměla tak pěkně stavěné květy, jako nový semenáč. Zahradník Oskar Smrž jí pojmenoval „Česká píseň“. Tento název jí dal proto, že půjde hrdě světem jako česká píseň. Na trh ji uvedl pan Vaněk, velkozahradník z Chrudimi. Za sazenici se tehdy dávalo 10 korun, což bylo velice mnoho, protože v té době stály sazenice 3–4 koruny. Kopretina je specifická tím, že potřebuje přesazovat. My jsme dokonce o tuto kopretinu přišli, ale díky školkám v Litomyšli se nám ji podařilo získat zpátky.

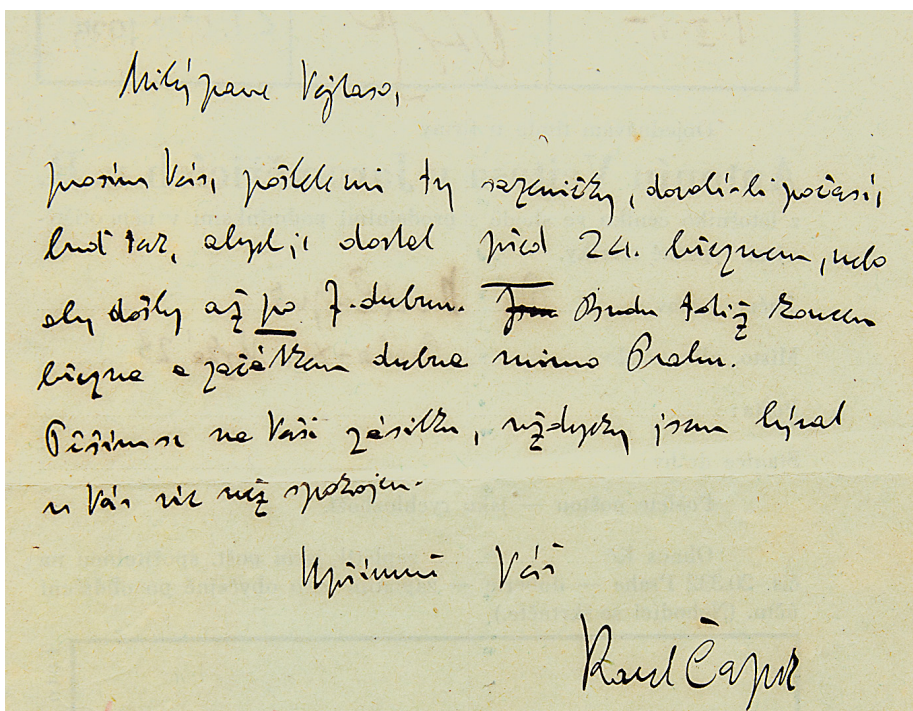
Dívám se, že zde máte hodně historických propagačních materiálů a letáků.

Praděda byl jeden z prvních, který dvakrát ročně vydával katalog s perokresbami a fotografiemi. Jeho zahradnictví patřilo za první republiky k pěti největším, kde se pěstovaly trvalky a skalničky. Mezi jeho tehdejší kolegy patřil mj. i pan Karel Stivín z Černolic, předek známého hudebníka Jiřího Stivína. Musím říct, že praděda hodně inzeroval a propagoval své výpěstky, díky tomu se nám zachovalo mnoho materiálů.

Mezi vystavenými exponáty jsou i objednávky od bratrů Čapkových. Jak se květiny z Moravy dostaly až do Prahy?

Karel Čapek jezdil navštěvovat do Jaroměřic Otokara Březinu, to tehdy ještě působil v Lidových novinách jako redaktor. Když v roce 1929 Březina zemřel, začal si Čapek objednávat sám a doporučoval nás dalším zájemcům o květiny. V době, kdy se Čapkům posílalo, osazovali zahradu u své nové dvojvily v Praze na Vinohradech. Ale každý si objednával zvlášť.

Pro naše rostliny si jezdila také hraběnka Sidonie Nádherná z Vrchotových Janovic, která rovněž měla hodně přátel a milovníků květin. Paní hraběnka byla velice pokroková žena. Jezdila autem, dokonce se účastnila i automobilových soutěží a vždy, když dorazila do našeho zahradnictví, vydala se sama hledat pradědečka po zahradě. Dochovala se nám od ní pohlednice jejího zámku

Objednávka květin od spisovatele Karla Čapka

s objednávkou s jejím rukopisem. Jezdil k nám také baron Wražda z nedaleké Police, knihovník Jiří Mahen z Brna a naše květiny se dostaly také až do Vídně do botanické zahrady. O dědečkovi se říkávalo, že je to zahradnické ASO.

Co si mám pod tím představit?

ASO byl kdysi obchodní dům, kde se prodávalo zboží levněji. Děda se snažil prodávat své rostliny levněji, a to proto, aby si zákazník mohl koupit více rostlin a tím byl větší obrát. Vejtasovo zahradnictví také patřilo mezi jedno z prvních, které rozesílalo rostliny. Díky tomu nám zde stojí ještě původní balírna. Všechno zboží se balilo do proutěných košů a vozilo se na nádraží, odkud vlakem putovalo za zákazníkem. Za další velice pokrokovou věc považuji v té době vybudování větrníku a nádrže na vodu. Dnes jsou to již jen technické památky, které nám připomínají pradědečkovu schopnost a pokrokovost.

Jak tak poslouchám, tak toho praděda stihl opravdu hodně. Jak ty sám pokračuješ v rodinné tradici?

Jsem rád, že v ní pokračuji. Ze čtvrté generace jsem asi jako jediný zdědil „zelené geny“. Někdy mám pocit, že je ve mně uvnitř pradědeček, protože mám podobné nápady jako

on. Zároveň je to i veliký závazek pokračovat v pradědečkově díle a udržet dobré jméno firmy, které dělají spokojení zákazníci.

A co Březina, známé osobnosti a Vejtasovo zahradnictví dnes?

Jednu paní z Březinovy společnosti napadlo, že by mohla vzniknout na nevyužívaném dvorku Březinova muzea skalka Karla Čapka. Chytil jsem se toho nápadu a vytvořil jsem skalku věnovanou Čapkově. Jak je známo Březina je básník symbolismu, a proto jsme zahradu v muzeu vytvořili v duchu samých symbolů. Například sbírka Hudba pramenů je vyjádřena zurčící vodou v prameništi a symbolicky jsou tam kameny z rodiště Karla Čapka – Malých Svatoňovic i z rodiště Otokara Březiny, z Počátek. Musím říct, že to byla pro mě velká pocta a výzva podílet se na této skalkce.

Letos děláme kytice na festival Petra Dvorského, který sponzoruje Skupina ČEZ, a tak se snažím do kytic zakomponovat i barvy sponzora. K hlavnímu sponzorovi festivalu mám velice blízko, protože jsem pracoval jako zahradník na Jaderné elektrárně v Dukovanech 6 let a přiznám se, že vždy, když jedu kolem, rád se podívám na výsledky své bývalé

Vladislav Vejtas - pokračovatel tradice

práce - vzrostlé stromy a keře v areálu elektrárny, které jsem zde s kolegy sázal, vždy potěší.

Zrovna dnes mám vázat kytici pro Lucii Bílou. Vždy se snažím, aby ta kytice byla něčím zajímavá a originální. Rád dávám do kytice tu nejvoňavější růži, kterou pěstujeme. Je to typ anglické růže, ale s francouzským jménem Madame Issac Pereire. Také dnes do kytice přidám zajímavé modré kulaté květenství bělotrnu.

Určitě se teď chystáš, že mi položíš oblíbenou novinářskou otázku, jakou květinu mám nejraději. Takže odpovídám rovnou. Z hlediska obchodu by to měla být ta květina, která je prodaná, ale u mě je to asi tak: nejraději mám květiny, které jsou nenáročné, dlouho kvetou, dlouho vydrží ve váze. No a pak ještě mám radost z toho, když mám na zahradě nějakou nenápadnou květinu a někdo ji objeví a chce si ji koupit a já se s ní těžko loučím, to jsou pro mě nejkrásnější květiny.

Máš nějaký zahradnický sen?

Ano, mám. Ale ten je zatím nespelnitelný. Vytvořit z celé naší zahrady zahradu inspirativní a zážitkovou pro dospělé i pro děti a k tomu ještě malé zahradnické muzeum. Máme totiž doma hodně materiálů po pradědečkově a určitě by si to zasloužil. Muzeum by se dalo časem snad otevřít, ale proměnit celou naši zahradu v zážitkovou, to zatím bude jen snem. Ale mám velmi šikovnou manželku-zahradnici a tři šikovné děti. Tak třeba ten sen proměníme ve skutečnost.

Alena Hostašová □

Studentky chemie na praxi v Jaderné elektrárně Dukovany

Letní období je časem dovolených, výletů, vodních radovánek a grilování. Pro vysokoškoláky je také časem brigád a plnění si svých studijních povinností – odborných praxí. Lucie Nedvědická z Jaroměřic nad Rokytnou a Barbora Kavalcová z Olbramovic se rozhodly čtrnáct dní v červenci strávit na praxi v Jaderné elektrárně Dukovany. Obě dvě studují na Vysokém učení technickém v Brně na Fakultě chemické, a tak pro ně bylo oddělení chemických režimů jasnou volbou.

Proč jste se rozhodly studovat zrovna obor chemie na vysoké škole?

Lucie: Chtěla jsem zkusit medicínu, ale biologie nebyla zrovna moje silná stránka. Bavila mě spíš fyzika, chemie, matika a podobné technické předměty. Na medicínu jsem se nedostala, tak padla druhá volba na chemii.

Barbora: Já chtěla studovat farmacii, kam jsem se také nedostala, a tak byla druhá možnost právě chemie. S odstupem času si uvědomuji, že mi vyhovuje více, jelikož je studium chemie techničtější, než samotná farmacie.

Co vás vedlo k absolvování odborné praxe v jaderné elektrárně?

Lucie: Vzhledem k tomu, že jsme si mohly zvolit, kde praxi absolvujeme, tak jsem si vybírala mezi třebíčskou nemocnicí a elektrárnou, kam mě to táhlo více.

Barbora: Přesně, jak říká Lucka. U mě to bylo navíc ještě proto, že to mám blízko a znám tu i pár lidí.

Jaká byla náplň vaší praxe?

Barbora: Prošly jsme si všechny laboratoře a zjistily, jaká je náplň práce jednotlivých chemiků. Mohly jsme si také vyzkoušet plno věcí. Například jsme stanovovaly dusitany, křemík, siřičitany, železo a další ve vodách technologických okruhů, odpadních vod, horkovodu. Všechno samozřejmě splňovalo limity. Byly jsme se také podívat na reaktorovém sále, uzlu čerstvého paliva atd.

Větší část praxe probíhala v kontrolovacím pásnu, jaké z toho máte dojmy a pocity?

Barbora Kavalcová a Lucie Nedvědická v chemické laboratoři elektrárny

Lucie: Pro mě to byl rozhodně šok, ale pouze asi tak první dva dny. Potom už mi to přišlo normální. Z čisté šatny do nečisté, tanec s přístroji. Určitě je to zážitek na celý život.

Jak hodnotíte svoji odbornou praxi?

Lucie: Praxe se nám velmi líbila. Ve škole je to hlavně o teorii a nejsou tam takové možnosti jako tady v laboratořích, které jsou velmi dobře vybaveny. Mohly jsme si vyzkoušet plno věcí, o kterých se ve škole jen učíme a nemůžeme si to vyzkoušet. Všichni na nás byli velmi příjemní, trpěliví.

Co vás na praxi v elektrárně nejvíce překvapilo, zaujalo?

Barbora: Zaujalo mě a velmi mile překvapilo vybavení laboratoří, které je na velmi vysoké úrovni. Byla jsem mile překvapena i z přístupu zaměstnanců k nám jako praktikantkám.

Lucie: Měly jsme obě strach, že přijdeme sem a budeme třeba na obtíž. Opak však byl pravdou. Všichni byli velmi příjemní, věnovali se nám na 100 %. Ptali se nás, zda nemáme nějaké dotazy, poskytovali materiály. Měli prostě zájem nám to všechno vysvětlit a hlavně s námi měli trpělivost. Za to jim obě moc děkujeme.

Ptala se **Petra Lázničková** ze Strategického náboru Skupiny ČEZ □

Milí školáci,

Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Prázdninové radovánky jsou již jenom ve vzpomínkách a fotografiích a na jejich místo nastoupily školní povinnosti. Věříme, že si ale najdete chvíli k luštění a pošlete nám své odpovědi. Ze správných odpovědí vylosujeme deset účastníků soutěže a pošleme jim ceny, které věnuje Jaderná elektrárna Dukovany. Do losování o ceny budou zařazeny ty odpovědi, v nichž budou

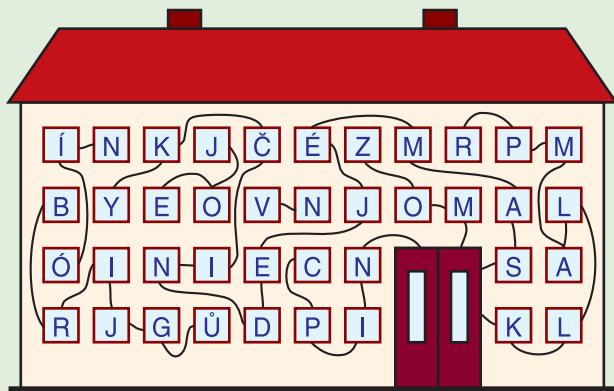
správně vyřešeny alespoň tři úkoly. Odpovědi na korespondenčním lístku nebo pohlednici zasílejte do 20. října 2014 na adresu: **JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz.** Pokud nám budete posílat svoje luštění mailem, napište i svoji poštovní adresu, abychom vám mohli poslat případnou výhru. Sourozencům doporučujeme, aby nám každý posílal odpověď zvlášť. Nezapomeňte připsat školu a třídu, do které chodíte.

Šťastnými výherci z minulého čísla, kterým jsme poslali Igráčka ČEZ, propisku a energit jsou: **Ctirad a Julie Piskovi z Vranova nad Dyjí, Barbora Dostálová z Miroslavi, Petra Čápková z Oslavan, Lucie Weinlichová z Brna, Matěj Lichtenberg z Žerotic, Tomáš a Lenka Soukupovi z Dukovan, Michal Klíma z Březníka a Dana Veselá z Ketkovic.**

Všem blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi soutěží z tohoto čísla.

NAŠE PŘÁNÍ

Okna domu jsou propojena kabely. Když budete postupovat od dveří, **tajenku** určitě najdete. Je to naše přání do nového školního roku.

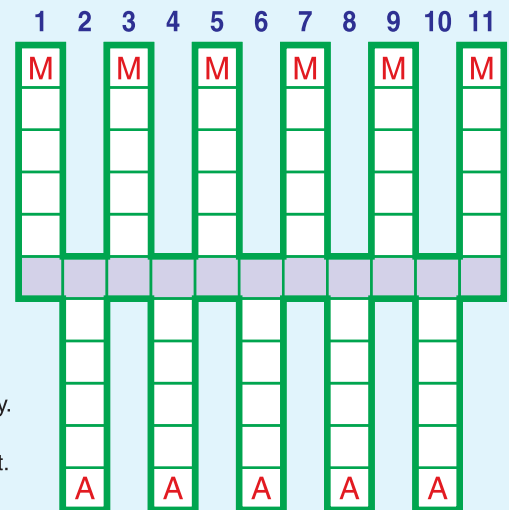
PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

POHÁDKA

Podle jedné pohádky z Werichovy knížky s názvem „Fimfárum“ byl natočen krásný film. Název pohádky v knize i filmu je stejný a vy si jej přečtete **v tajene spojených hřebenovek.**

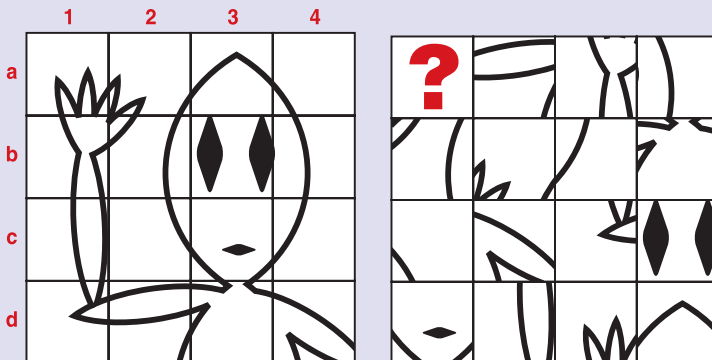
SVISLE:

1. Přemýšlet.
2. Bylina s drobnými kvítky.
3. Babočka, okáč a modrásek.
4. Dcera dcery.
5. Plod mandloně.
6. Bota atleta.
7. Části roku.
8. Náčiní tenisty.
9. Chytrá.
10. Nová událost.
11. Evropané.

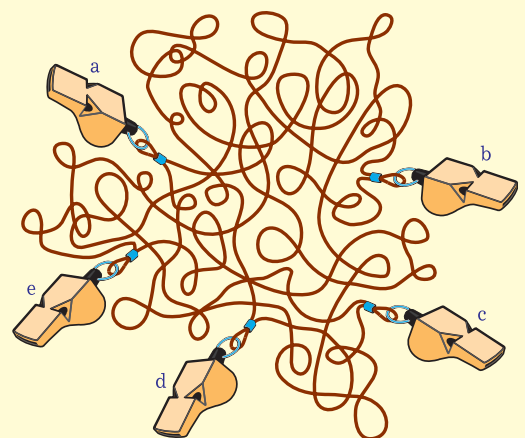
MIMOZEMŠŤAN

Mimozemšťan František je docela pohledný mladý muž. Chystá se navštívit sjezd mimozemšťanů, který se bude konat příští rok v Praze, a tak poslal organizátorům svou fotografii elektronickou cestou. Obrázek se však zašifroval a dokonce místo jednoho dílku naskočil otazník. Poznáte, která část z původní fotografie nedorazila?

PÍŠŤALKY

Pouze jedna píšťalka se dá pověsit na krk. Která?

Malba jako způsob meditace

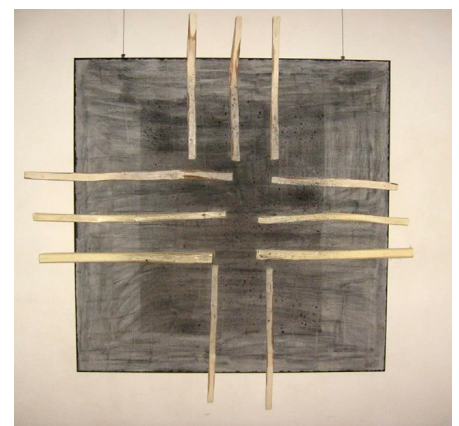
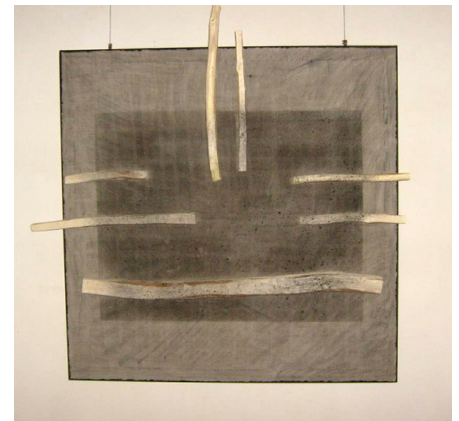
Malíř, grafik, sochař, to jsou lidé, pro které máme souhrnné označení umělec. Kdo je to však v dnešní době umělec? Je to oblíbenec múz, miláček bohů, zručný řemeslník nebo šikovný obchodník se speciálním zbožím?! Třeba v Americe začali být malíři opravdu vážně bráni až po II. světové válce poté, co dokázali svými obrazy vydělat miliony.

Jsou však i umělci, kteří své umění rozvíjejí mimo svět velkých peněz a veletrhů s uměním, jako způsob a možnost svého osobního rozvoje či duchovního růstu. K takovým patří Miroslav Kubiček (nar. 1952). Tento třebíčský rodák prošel několika občanskými povoláními a dnes je farářem Církve československé husitské. Z tohoto působení je znám i na Hrotovicku. Už řadu let před tím však byl aktivním výtvarníkem, hybatelem kulturního života v Třebíči.

Poté co v 60. a 70. letech Kubiček vyzkoušel výtvarnou techniku koláže, našel svoji nejvlastnější polohu v subtilních kresbách

doplňovanými přírodními objekty. V používání jemné šrafury dlouhých rovnoběžných linií kreslených perem a tuší od ruky, čar které se nekříží a „obtékají“ překážky, jizvy či stigmata. Tou překážkou mohou být stopy autorových vlastních nohou, drobné přírodniny nebo jen jejich otisk. Už v roce 1993 nakreslil Kubiček tímto způsobem významný triptych nazvaný Chrám a od té doby se věnuje své oblíbené výtvarné „řeholi“. Ono spojitě proudění může přírodovědně založený člověk vnímat jako proudění laminární, věřící člověk naopak jako zpřítomnění ducha, „jenž si vane, kde chce“. Dnes již v Brně žijící farář Miroslav Kubiček svůj výtvarný program rozvíjí jako privatissimum opravdu důsledně, jen občas dá zájemcům nahlédnout do jeho podoby. Naposledy v roce 2010 v galerii AMB v Hradci Králové, kde vystavil cyklus Čtrnáctero zastavení - pocta Barnettu Newmanovi.

Arnošt Pacola □

Pro volnou chvíli

Za dobu provozu Jaderné elektrárny Dukovany došlo ke zkracování doby plánovaných odstávek pro výměnu paliva. V tuto dobu je výrobní blok, kde probíhá odstávka, mimo provoz. Rozsah odstávek v době spuštění elektrárny předpokládal délku každoročního přerušení provozu na dobu 49 dní. 77 dní trvala odstávka s vyvezením vnitřních částí reaktoru a zahrnující kontrolu vnitřního povrchu reaktorové nádoby, ta probíhala každý 4. rok. Ročně pak jednu běžnou opravu v délce...

viz tajenku. S generální opravou každé turbíny v délce 70 dnů se počítalo jednou za 3 roky. První roky však ukázaly, že běžné opravy nejsou nutné. Cyklus generálních oprav turbín byl prodloužen na 4 roky a cyklus generálních oprav turbín se tak zharmonizoval s cyklem odstávek s vyvezením vnitřních částí reaktoru. Délky standardních typových odstávek se postupně optimalizovaly přes délky 32 a 58 dní na současné délky standardů 20, 32 a 63 dní. Perioda odstávky s vyvezením vnitřních částí reaktoru, zahrnující kontrolu vnitřního povrchu reaktorové nádoby, se změnila ze 4 let na 8 let. Obdobně se přešlo na osmiletý cyklus generálních oprav turbín.

Zdroj: informační materiály Skupiny ČEZ

Tajenka z minulého čísla Zpravodaje zněla ...**Kašperské hory**. Ze správných odpovědí jsme vylosovali: paní **Kristýnu Motlovou z Pyšela** a **Mariu Chybovou z Kuroslep** - oběma jsme poslali tričko a voňku do auta, a pana **Evžena Pauzu z Oslavan**, kterému jsme poslali bezpečnostní vestu a voňku do auta. Upřímně jim blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi kvízu v tomto čísle Zpravodaje.

- Harvardova univerzita je nejstarší univerzitou na území USA. Sídli ve městě
D Berkeley   **JE** Yale   **Č** Cambridge
- Vlajky Kiribati, Namibie, Nigeru a Rwandy mají jeden společný symbol. Je to
D Zbraň   **T** Slunce   **V** Pták
- Jaké národnosti byl vynálezce saxofonu Adolphe Sax?
RN Belgičan   **O** Dán   **NO** Holanďan
- Duke, Patriot, Spartan, Elizabeth, Brigitta, Herbert a Chandler, to vše jsou odrůdy
Á Borůvek   **HO** Meruněk   **U** Višňů
- Rozhodnutím Kongresu Spojených států amerických z roku 2002 byl za vynálezce telefonu uznán
T Thomas Watson   **C** Antonio Meucci   **M** Elisha Gray
- V roce 1990 byla přírodní rezervace Te Wahipounamu zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO. Kde se nachází?
ĚS V Japonsku   **Ý** V Indonésii   **TI** Na Novém Zélandu
- Žirafy jsou nejvyššími savci na Zemi. Kolik měřil historicky nejvyšší žirafí dlouhán George ze zoologické zahrady v anglickém Chesteru?
Í 5,2 m   **D** 6,1 m   **DN** 5,6 m
- Český sportovní lezec vyhrál poprvé mistrovství světa v boulderingu (lezení na menší skalní bloky, v závodním prostředí jde o umělé struktury). Jméno sportovce?
Ů Aleš Hrubec   **CE** Jan Šedivý   **NÍ** Adam Ondra

Pokud se chcete zúčastnit slosování o ceny, zašlete do 20. října 2014 tajenku na korespondenčním lístku na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz. Pokud nám posíláte odpověď mailem, nezapomeňte napsat svoji poštovní adresu, abychom vám mohli poslat případnou výhru.

Inzerce

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU. Cena inzerátu o velikosti 1/16 strany je 250 Kč vč. DPH, o velikosti 2/16 strany je 500 Kč vč. DPH. Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ, buď e-mailem na adresu:

jas@jas-hrotovice.com nebo písemně na adresu:

JAS, Sokolská 368
675 55 Hrotovice.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

Lesnictví a péče o stromy

Adamera s.r.o.

- riziková těžba
- odstranění pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- prodej dřevních štěpků
- péče o památné stromy
- bezpečnostní, zdravotní a redukční řozy na stromech
- bezpečnostní vazby v korunách stromů
- výsadba stromů na trvalé stanoviště
- sřídání živých plotů
- sečení trávy, práce s křovinořezem
- sečení přerostlých porostů - mulčování
- likvidace náletových dřevin a buřené postřiky

Višňové 187, 671 38
tel.: 606 532 184
e-mail:
adamera.sro@seznam.cz

www.adamera.cz

- Silikonové těsnění oken a dveří - plastových i dřevěných
- Žaluzie horizontální i vertikální
- Síť proti hmyzu, síťové dveře
- Venkovní žaluzie a rolety - PVC i AI
- Veškeré opravy

Dodá a namontuje
Ivo Pavlík
675 56 Dukovany 221
tel.: 568 865 321
602 719 156

EVO OKNOPLAST
okna ... PRO KAŽDÝ DŮM

- Plastová a hliníková okna, dveře, dřevěná eurookna, zimní zahrady
- Interiérové žaluzie horizontální i vertikální
- Exteriérové žaluzie, rolety a markýzy s možností el.pohonu
- Síť proti hmyzu, parapety
- Garážová vrata
- Parapety

NOVÉ ● Bezpečnostní dveře
● Interiérové dveře

Oslavanská 604/2, IVANČICE
✉ info@evookna.cz   www.evookna.cz   ☎ +420 604 817 844

Učte se, co Vás baví!

Výuka akustické kytary pro začátečníky i pokročilé, děti i dospělé, v žánrech folk, country, rock, pop. a další. Od jednoduché písničky ke složitějším technikám. Výuka probíhá v Ivančicích, Senoradech, Náměšti n. O. nebo u žáka.

723 379 259
daniel.vydra@centrum.cz

Lisovna ovoce KURTIN-Krhov

oznamuje zahájení lisovací sezóny

MOŠTOVÁNÍ OVOCE

Provozní doba:
Středa 16-18 hodin
Sobota 8-11 hodin

Od 13. září do 1. listopadu

Provozovna:
Krhov 15, ing. Kamil KURTIN
Pošta Hrotovice
mobil: 737 363 489

MED

Celoroční prodej - přímo od včelaře květový, pastovaný, lipový

Ostatní druhy medu z důvodů horších snůškových podmínek letos houbužel nejsou

Medovina - výběr ze 13 druhů.
Kosmetika z včelích produktů

Včelařská farma KURTIN
Ing. Kamil KURTIN
Račice 41, 675 55 Hrotovice
Tel.: 737 363 489, 605 339 043
www.vcelarstvikurtin.cz

NEPŘETRŽITÝ PRODEJ!
Prodejna je umístěna v suterénu rodinného domu, po telefonické domluvě Vás obsloužíme **KDYKOLIV**, i ve večerních hodinách.

IB-MET
+420 731 566 786
www.ib-met.cz

Ekologická likvidace vozidel

- Kompletní autovrak vykoupieme za **1 000-3 000 Kč**
- Odvoz autovraku **ZDARMA**
- Vystavení dokladu o ekologické likvidaci **ZDARMA**
- Výkup veškerých druhů automobilů včetně nákladních a bouraných vozidel až za **20 000 Kč**
- Prodej použitých autodílů a pneumatik za nízké ceny

Sběr druhotných surovin
Vykupujeme železo, měď, mosaz, hliník, nerez, olovo, elektromotory, elektrokabely, časopisy, noviny, letáky, kartony, autobaterie aj. **Aktuální ceny** najdete na našich webových stránkách.

Kácení stromů v omezených prostorech

Zdravotní řozy vzrostlých stromů

Péče o památné stromy
mobil 608 717 245

Martin Uhlíř, Lipová 1315, Rosice
www.tree-climbing.cz

PLOCHÉ STŘECHY HAVLÁT

Rodinné domy, garáže, terasy

- **IZOLACE PROTI VODĚ**
  - kvalitní materiály, záruka
  - životnost až 30 let
  - odborně provedená práce
- **NÁTĚRY STŘECH**

JIRÍ HAVLÁT, ZAKŘANY 157
tel.: 548 535 243
603 767 908
www.havlat.webnode.cz

IZOLATÉRSTVÍ

CH PRVNÍ CHODSKÁ
SPECIALISTA NA STŘECHY

BRAMAC CLASSIC

NYNÍ S BEZKONKURENČNÍ SLEVOU AŽ

55%

LETÍM PRO NOVOU STŘECHU ...se slevou!

Sleva platí při předložení tohoto inzerátu.

BRAMAC
STŘECHA NA CELÝ ŽIVOT

www.strechychodska.cz

Vysoké Popovice   mob: 724 433 973   popovice@chodska.cz

ELEKTRO

Palát Miroslav
Sokolská 548, Hrotovice

- opr. převíjení motorů
- opr. vod. čerpadel
- opr. ruč. nářadí
- opr. el. spotřebičů
- opr. a montáže el. zařízení

Tel.: 603 833 619
Pracovní doba:
po-pá 8-17, so 9-13

VOLEJTE SI S RODINOU ZDARMA

**VYBÍREJTE Z VÝHODNÝCH BALÍČKŮ MOBILU OD ČEZ
S VOLÁNÍM VE VLASTNÍ SÍTI ZA 0 KČ**

S našimi výhodnými balíčky dostanete všechno, na co pomyslíte. Volné minuty a SMS, výhodnější cenu hovorů, a v případě hlasových a datových balíčků dokonce i volání v síti ČEZ zdarma. Přejděte k nám ještě dnes.

Více informací na www.cez.cz/mobil nebo na Zákaznické lince **840 840 840**.

MOBIL

JSME S VÁMI. SKUPINA ČEZ